

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 74/18

Møtedato: 30.08.2018

Dato: 06.08.2018

Arkivsaknr: 2018/3994

Universitetets forvaltning av eierinteresser

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 100/17, Universitetets forvaltning av eierinteresser

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/100-17_universitetets_forvaltning_av_eierinteresser.pdf

Saken gjelder:

Universitetet i Bergen deltar i selskaper med ulike eierandeler. Selskapene er opprettet for å ivareta ulike formål, men generelt er målsetningen å øke UiBs handlingsrom for bedre å oppnå både egne og sektorpolitiske mål. I styresak 100/17 ble redegjort for arbeidet med å utvikle eierstyringen, om prinsippene og rammene som ligger til grunn for eierstyringen og om de målsetningene som universitetet har vedtatt for sitt eierskap. Styret fikk under denne saken fremlagt Ansvarsmatrise eierstyring og Årshjul for eierstyring høsten 2017/våren 2018. Disse dokumentene har vært førende for aktivitetene i perioden.

Formålet med denne saken er å gi styret en oversikt over universitetets forvaltning av eierinteresser i aksjeselskap pr. august 2018. I saken refereres forhold som berører noen av selskapene som universitetet har eierinteresser i. Saken omtaler særlig status for aktivitetene knyttet til å etablere et større forskningselskap på sør-vest-landet og fusjonsaktivitetene knyttet til NORCE AS.

Forslag til vedtak:

Styret tar årsrapporter for 2017 og redegjørelse om forvaltning av eierinteresser til orientering.

Kjell Bernstrøm

universitetsdirektør

09.08.2018/Kirsti Robertsen Aarøen/avd.dir. Per Arne Foshaug

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Selskapenes virksomhet/formål – hentet fra vedtekter
3. Årsrapporter for selskapene som UiB har eierskap i pr. juni 2018

https://www.uib.no/sites/www.uib.no/files/attachments/arsrapporter_for_selskapene_som_uib_har_eierskap_i_pr._juni_2018.pdf

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
74/18

Møtedato:
30.08.2018

Arkivsaksnr:
2018/3994

Universitetets forvaltning av eierinteresser

1. Bakgrunn

Universitetet har kontinuerlig fokus på god eierstyring, og Styret har behandlet flere saker de siste årene som har prinsipper og strategi for eierstyring som tema. Formålet med denne saken er å gi styret en oversikt over universitetets forvaltning av eierinteresser i aksjeselskap pr. august 2018.

2. Prinsipper og rammer for eierstyringen

Overordnet myndighet har de siste årene viet problemstillinger knyttet til eierstyring stor oppmerksomhet, jf. St. meld. Nr. 13 (2010-2011) Aktivt eierskap. Universitetet i Bergen arbeider kontinuerlig med å sikre at forvaltningen er i samsvar med krav i lover, regelverk og prinsipper for godt eierskap, og i sak 12/16 vedtok Styre interne retningslinjer som fastsetter at UiB skal utøve eierskap gjennom;

- i. Deltakelse i selskapenes generalforsamlinger
- ii. Oppnevning og oppfølging av styret
- iii. Mål og resultatoppfølging

I styresak 152/16 vedtok Styret mål for sitt eierskap i aksjeselskap.

Disse prinsippene og målsetningene har vært utgangspunkt for universitetets eierstyring og dialogen med selskapene i eiermøter og generalforsamlinger gjennom 2017 og våren 2018. Dette redegjøres for i neste avsnitt.

3. Universitetets hel- og deleide aksjeselskap – årsrapporter og spesielle forhold gjennom året

Årlig orienterer UiB Kunnskapsdepartementet om sin deltakelse i flere av selskapene som vi har eierandeler i og om den betydning det enkelte selskap har for institusjonens virksomhet. Dette skjer gjennom forberedelser til sektorens årlige innspill til statsrådets beretning til Riksrevisjonen.

Navn på selskap	Eierandel i % Pr. august 2018	Særlig rapportering til statsråden	Selskapets virksomhet				
			Forskning	TTO Kommersiali- sering	Eiendom	Administrasjon	Annet
Norce AS	50,2	x	x				
Unifond AS	100	x				x	
Universitetet i Bergen Eiendom AS	100	x			x		
Bergen Teknologioverføring AS	33,43	x		x			
Bergen Vitensenter AS	19						x
Studentkulturhuset Bergen AS	33,3						x
Simula UiB AS	49		x				

Tabell 1 viser de selskapene som universitetet har eierskap i. Selskapenes formål er av ulik karakter, og oppfølgingen har således vært ulik det siste året. Vedlegg 3 viser en oversikt over formålet for det enkelte selskap slik dette er definert i vedtektene.

Vi vil spesielt kommentere de områdene som universitetsdirektøren konkret fremhevet ovenfor Styret som fokusområder for ett år siden (styresak 100/17):

- etablering av NORCE AS
- få avtalestruktur med Bergen teknologioverføring AS (BTO) på plass
- dialog med eiendomsselskapene
- generell eieroppfølging i tråd med årshjul - oppfølging gjennom eiermøter ved behov og deltakelse på generalforsamlinger mm

3.1 Etablering av NORCE AS

Som Styret er kjent med stiftet Universitetet i Bergen sommeren 2017 sammen med Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder Forskningsselskapet Sørvest AS, som siden fikk navnet NORCE AS. Formålet med etableringen er å legge til rette for en konsolidering av fem forskningsselskaper på sørvest-landet (Uni Research AS, CMR AS, Iris AS, Agderforskning AS og Teknova AS). UiBs intensjon er sammen med Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger, å legge til rette for å videreutvikle og styrke samarbeidet om forskning, innovasjon og nyskaping med NORCE. Eierne har hatt aktiv dialog om etableringen helt siden intensjonsavtalen ble inngått i desember 2016. Dette nye selskapets virksomhet er å fremme eksternt finansiert forskning av høy kvalitet og relevans til anvendelse i næringsliv, forvaltning og i samfunnet for øvrig. Selskapet skal fremme Innovasjon og nyskaping i samarbeid med samfunn og næringsliv.

Det er i 2018 gjennomført flere eiermøter og dialogmøter med selskapets ledelse, og det er etablert dialog om strategisk samarbeid mellom eierne og NORCE AS. Det har i den forbindelse i hele 2018 også vært en prosess mellom de tre universitetene med det formål å etablere grunnlag for en felles avtale med sikte på å utvikle et offensivt og resultatorientert samarbeid til beste for alle involverte parter.

Noen prosesser vurderes som særskilt viktige for en vellykket etablering av selskapet. Dette dreier seg om organisatoriske prosesser og dialog med mulige samarbeids- og fusjonspartner. I dialogmøtene med selskapets ledelse har eierne fått god og tett informasjon om dette arbeidet.

I dialogen som har vært i løpet av året er det også informert om at det ikke er utarbeidet årsregnskap for 2017. Dette med bakgrunn i at det ikke er krav om dette når selskapet er etablert i løpet av året. Det vil etter utgangen av 2018 bli utarbeidet årsregnskap for 2017 og 2018 samlet.

Ordinær generalforsamling ble avholdt 22. juni 2018. 10. oktober 2017 ble det gjennomført ekstraordinær generalforsamling der eierne utpekte styre for selskapet iht. prinsippene i den inngåtte aksjonærtalen. 12. januar 2018 ble det gjennomført ekstraordinær generalforsamling der formålet var en selskapsrettslig innfusjonering av de fem instituttene gjennom kapitalforhøyelser ved tingsinnskudd og kontantinnskudd fra Universitetet i Bergen, Stiftelsen

Unifob, Stavanger Research Holding AS og Agder Research Holding AS. Disse fire står fortsatt som eiere etter følgende bytteforhold (50,2%/5,8%/34%/10%).

Det arbeides nå med en total integrasjon som vil gjennomføres i høst. Ytterligere orientering om selskapet vil for øvrig bli gitt i egen sak/presentasjon fra administrerende direktør, Elisabeth Støle, på dette styremøtet.

3.2 Få avtalestruktur med BTO på plass

Arbeidet med å få på plass en enhetlig avtalestruktur med BTO har pågått i 2018 og nærmer seg nå fullføring. Det er her snakk om avtaler på flere nivå; bla overordnet avtaleverk der hovedprinsippet som er gitt som styringssignal fra BTO-styret er lik struktur for samtlige eieravtaler. For UiB sin del har innretningen på den konkrete tjenestekjøpsavtalen vært tema. Denne blir fom 2019 aktivitetsbasert.

Det er god dialog mellom universitetsledelsen og ledelsen i BTO for å sikre gode beslutninger til beste for begge parter.

3.3 Dialog med eiendomsselskapene

Det er gjennomført dialogmøte med UiB Eiendom og de andre eiendomsselskapene som UiB har leieavtaler med. I dialogmøtene er avtaleforhold, økonomi og finansieringsmodell tema. De strategiske valgene som gjøres i disse selskapene har stor betydning for UiB, og tett dialog er nødvendig og vil være til alle parter beste.

3.4 Generell eieroppfølging

I styresak 100/17 ble Ansvarsmatrise eierstyring og Årshjul for eierstyring høsten 2017/våren 2018 lagt frem for styret. Disse dokumentene har vært førende for aktivitetene i perioden, og det har vært gjennomført dialogmøter/eiermøter med selskapene og representanter fra UiB-ledelsen har deltatt på generalforsamlinger.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Universitetet i Bergen deltar i selskaper med ulike eierandeler. Selskapene er opprettet for å ivareta ulike formål, og målsetningen er å bidra til å øke UiBs handlingsrom for bedre å oppnå både egne og sektorpolitiske mål.

Et systematisk arbeid med eierstyring er viktig. Sentrale elementer i eieroppfølgingen ved UiB er retningslinjer som angir prinsipper for god eierstyring, styrets vedtatte målsetninger for sine eierskap, ansvarsmatrise for eierstyring samt et årshjul tilpasset aktuelle tema.

Dette året har aktiviteter og dialog knyttet til etableringen av forskningsselskapet NORCE AS vært omfattende. Det er grunn til å tro at dialogen med NORCE AS vil ha særlig prioritet også det neste året da dette selskapets suksess vil ha stor strategisk betydning for UiBs virksomhet. Dialog med de andre universitetene om strategisk samarbeidsavtale står her sentralt og vil ha stor oppmerksomhet fremover.

Når det gjelder eierstyring generelt så er universitetsledelsen opptatt av å ta initiativ til eiermøter ved behov for å sikre at våre målsetninger med eierskapet blir fulgt opp.

Selskapenes virksomhet/formål – hentet fra vedtekter

NORCE AS

§ 3 – Virksomhet

Selskapets virksomhet er å fremme eksternt finansiert forskning av høy kvalitet og relevans til anvendelse i næringsliv, forvaltning og i samfunnet for øvrig. Selskapet skal fremme innovasjon og nyskaping i samarbeid med samfunn og næringsliv.

Det skal ikke utbetales utbytte til aksjonærene. Selskapets overskudd og tilgjengelige kapital skal i henhold til aksjeloven § 2-2 (2) kun disponeres i samsvar med selskapets formål, og skal sikre selskapets langsiktige kunnskaps- og kompetanseoppbygging og stimulere til vedlikehold og videreutvikling av dets vitenskapelig relevans og kvalitet.

Unifond AS

§ 3 Virksomhet

Selskapets formål er å bistå, koordinere og administrere stiftelser, legater, fond mv som etter sine vedtekter skal forvaltes av Universitetet i Bergen når det er inngått særskilt avtale om dette.

Selskapet skal i den forbindelse kunne inngå avtaler med eksterne kapitalforvaltere relatert til forvaltningen av kapitalen for stiftelsene.

Selskapet kan etter styrets samtykke yte tilsvarende tjenester ovenfor andre stiftelser enn det som har et tilknytningsforhold til Universitetet i Bergen dersom de har et ideelt, utdannings- eller forskningsbasert formål.

Selskapet skal ikke drive virksomhet som er omfattet av lov av 29. juni 2007, nr 75 om verdipapirhandel.

Universitetet i Bergen Eiendom AS

§ 3 - Virksomhet

Selskapets virksomhet er på ikke ervervmessig grunnlag å eie og stille til disposisjon for Universitetet i Bergen fast eiendom til bruk for forskning og undervisning og dertil knyttede funksjoner.

Bergen Teknologioverføring AS

§3 – Virksomhet

Selskapets virksomhet er å forestå forvaltningen og kommersialiseringen av selskapseiernes og andre offentlige innretningers immaterielle rettigheter og ideer knyttet til forskningsresultater og forskningsprosesser. Virksomheten skal ha som formål å sikre kommersialisering, anvendelse og overføring av offentlige forskningsresultater og oppfinnelser til bredest mulig bruk og nytte i samfunnet.

Selskapet skal utføre utredning, rådgivning, forvaltning og administrativ oppfølging i forbindelse med kommersialisering av forskningsresultater, samt andre aktiviteter i sammenheng med dette. Selskapet kan også forestå aktiviteter knyttet til innovasjon og prosesstøtte i forbindelse med forskningsaktivitet som ikke har nådd fasen for kommersialisering.

Selskapet kan opprette og delta i andre selskaper, stiftelser eller andre samarbeidstiltak for å ivareta sitt formål. Selskapet kan etablere og helt eller delvis eie aksjer i aksjeselskaper hvor kommersialisering av forskningsresultater og innovasjon skjer. Etablering eller erverv av aksjer i selskaper med virksomhet som ikke er knyttet til kommersialisering av forskningsresultater krever forutgående godkjenning av generalforsamlingen.

Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler og selge kommersialiseringstjenester og andre administrative tjenester til andre offentlige innretning enn selskapseierne, samt selge slike tjenester til private aksjeselskaper.

Bergen Vitensenter AS

3. Selskapets virksomhet

Selskapets formål er å utvikle og drive et populærvitenskapelig opplevelses- og læringscenter for teknologi, naturvitenskap, matematikk og humaniora spesielt rettet mot barn og unge, samt annen virksomhet som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i samarbeid med andre selskaper og foretak med lignende virksomhet.

Selskapet har ikke som formål å gi økonomisk utbytte til aksjonærene.

Studentkulturhuset Bergen AS

3.

Selskapets formål er å forvalte Olay Kyrresgate 49 til bruk som studentkulturhus i Bergen. Hovedformålet er å arbeide for å tilrettelegge og styrke et bredt og omfattende, selvorganisert sosialt og kulturelt tilbud til studenter i Bergen.

Simula UiB AS

§3 Virksomhet/formål

Selskapet er et ideelt og allmennyttig foretak. Selskapet skal ha som hovedformål å drive grunnleggende langsiktig forskning og utvikle og gi utdanningstilbud på utvalgte områder innen informasjons- og kommunikasjonssikkerhet, og gjennom dette også bidra til nyskapning og innovasjon i arbeidslivet.

Selskapet har ikke erverv til formål, og skal ikke dele ut utbytte til sine eiere.